

Стеван Д. Вуковојац
виши кат. инспектор

НЕШТО О РАСПОРЕДИМА ЗЕМЉАРИНЕ

На чланак колеге Марића у трећем броју Гласника, није се до сада нико осврнуо. То је занимљиво кад се зна, да је састав распореда земљарине у опште осетан писарски ба-ласт катастарске управе, а његов по досадашњем пропису неподесан састав, задаје толико дангубна потраживања и расправљања са странкама и осетно кочи главни задатак управе — техничко одржавање катастра. Ради тога се теренски радови одлажу често, у многим управама редовно у касне, обично кишне и за теренски рад неподесне јесење дане. Тако ограничено време за теренски рад редовно је недо-вољно за извршење годишњег техничког програма. Зао-стаци у премерима гомилају се из године у годину, па тако управа не удовољава свом главном задатку, одржавању склада између стања у природи и стања у катастарском операту. Ти су заостаци у неким крајевима огромни, а по-јавиће се, то је сигурно, свуда где се уз доста и других узрока не доскочи и овом.

Замршени и разбацани начин досадашњег састава ра-спореда земљарине уопште, а провођења промена у таквом посебно, отежава редовно благовремени завршетак истога у пролећном року.

То је сигурно понукало колегу Марића да напише чла-нак, и по најбољем свом сазнању предложи начин састава распореда земљарине.

Потребно је да се ти поступци преко гласника претресу, да се искуством стечени најбољи начин свуда једнообразно уведе. То је врло потребно и с тога што је и сувише позна-то, да поред тога, што је код нас уведен најсавременији на-чин премера, ипак се често чује омаловажавање катастра у опште. Мало их је који знају стварну вредност, многострану корист и примену катастра, па већина у држави — а то су земљопоседници —, којима тешко пада замршени порески разрез земљарине кад је неподесно састављен катастарски распоред, лаички зато сумњиче вредност катастарских ра-дова уопште.

Вероватно под импресијом приговора, колега је Марић схватио распоред земљарине као најважнији рад геометра, што је уредништво с правом негирало. Но свакако је то нај-важнији податак катастарског операта за нашег тежака, и о том би се морало водити рачуна.

Начело, да један порески обвезник, у једној катастар-ској општини буде задужен земљарином на једном месту, под једном ставком распореда, добро је, но није ново. Ис-куснији су га геометри сваки на свој начин, већ применили,

променивши пређутно донекле и упутство за састав распореда земљарине бр. 43.879-1929 год. (Правилник VII-I страна 1170).

На основу распореда земљарине састављеног по том начелу концизно, јасно и прегледно и пореска ће управа бити у могућности да слично поступи у свом књижењу. Зато, када ми у извршењу свога задатка будемо на одговарајућој висини, онда тек можемо узети у претрес однос између катастарске и пореске управе. Прије не. Зато овде и недодирејем примедбу о томе у чланку кол. Марића, јер је зато потребан посебан чланак који би уједно образложио изнето становиште да се распоред земљарине повери пореској управи, и на основу чега би она могла тај задатак подесно извести.

Дотле, док је тај задатак ондје где је сада, у рукама катастарске управе, треба да буде решен на најбољи могући начин, који би имао бити примером.

У мојој пракси ја сам дошао до убеђења, да је састав распореда земљарине најподеснији на следећи начин:

Порески обвезници уносе се у распоред земљарине по азбучном реду породичних имена а никако нумеричким редом поседовних листова. Ради одржавања азбучног реда и код каснијих уметака по променама, оставља се иза сваке групе обвезника истог презимена сразмеран број празних ставака за резерву. Тако отпада досадашње додавање већег броја празних листова на крају распореда за резерву.

Сваки порески обвезник који самостално живи и поседује земљиште уноси се на своје место по азбуци, и разумљиво, само једанпут у једној катастарској општини. Од сувласних земљопоседника, *оних који у заједници живе*, уноси се само старешина заједнице уз ознаку „и другови“.

Поседовни листови, у којима односни обвезник поседује делом или у целини земљиште уносе се сви у стубац бр. 3 сваки у своју хоризонталну ставку (да има места ради евентуалне касније измене) са знаком размера поседовања: $58 \frac{1}{4}$, $56 \frac{1}{3}$, $325 \frac{3}{4}$, из 128, итд.

Рекапитулација (најглавнија, која је обично од мањег броја ставака) носи на челу број године за коју је састављена и обнавља се за сваку годину посебно (са прописном клаузулом) ради потпуније јасноће, коју практичност мислим да не треба опширније излагати.

Код уношења годишњих промена сва прецртавања врше се само црвеним мастилом, а све податке у једној години насталих промена уносе се сваке године другим мастилом (не црвеним), које је мастило за ту годину предвиђено легендом на насловној страни.

Најважније је, јасно, прегледно, правилно и *благовремено* задуживање појединаца, нарочито када исти имаду зе-

мљиште у више поседовних листова (сувласних), или када исти постају стварно порески обвезници а немају поседовног листа. (Види „Финансијски зборник“ бр. 17-1935 год.).

Када ново лице легалним путем постаје стварно самостални поседник земљишта, дакле порески обвезник, не можемо га (ни у фискалном интересу државе) оставити незадуженог благовремено, одвојено и правилно како је напред изложено, и с тим замршавати правилно раздужење и другог лица у вези с том променом, кад без кривице интересента Катастарска управа није била у могућности, да премер (извиђај) благовремено изврши и ако је пријава о промени благовремено, јасно и правилно поднешена.

Исто тако, ако је земљишна књига у недостатку деобног плана (нацрта) нека самостална лица укњижила заједно као сувласнике потребно је, ради чистоте индивидуалног задужења, да цепамо у том случају односни чисти приход у сразмери поседовања, и интересенте — сувласнике — одвојено задужимо.

Збир свега чистог прихода из свих листова једног пореског обвезника изнесе се привремено оловком у мало потребном ступцу 11 и на основу тога податка обрачуна се укупан основни порез појединца у ступцу бр. 7 и уноси се у истој хоризонталној линији у којој је унето име дотичног.

Ако неко лице има поседа у више општина, уноси се у ступце 13 и 14 (на линији рубрике) име и чисти приход исте општине за коју се саставља распоред, па потом идућ према горе уноси се чисти приход из других општина, назначивши крај имена општине и бројеве односних поседовних листова са размером поседовања.

Допунски порез обрачунава се само — разумљиво — у општини становања обвезника, али је и у свима осталим распоредима земљарине, са подручја за које се рачуна допунски порез, потребно увек назначити код дотичног поседника (обвезника) називе и осталих катастарских општина у којима тај поседник има поседа. Тиме се постиже то, да се из сваког распореда одмах види где све има поседа дотични обвезник, а сем тога ово у многоме олакшава давање обавештења и прикупљање за тачна уверења. А сама чињеница што поред тих назнака назива општина неће бити унешени чисти приходи показиваће, да те знаке имаду само информативни карактер.

Тако сваки порески обвезник долази у распоред на једном месту са прегледом задужења свих поседа и на основу тога са тачним и правилним податком основице допунског пореза.

Како то практично изгледа навести ћу неколико најкарактеристичнијих примера и њихов начин задужења у распоред земљарине назначивши главније ступце распореда земљарине само бројем пошто је званични формулар преобиман за штампање у Гласнику.

1	2	3	4	5	6	7	13	14	15	16	17
	АДАМОВИЋ										
1	Петров Марко	42	Ковиљача	45 ¹ / ₁ 47 ¹ / ₃ из 36	432·50 100 — 236 50	77·—	Лозница: 565 ¹ / ₁ " 114 ¹ / ₃ Ковиљача: 45 ¹ / ₁ 47 ¹ / ₃ из 36	432·50 70·26 769·—	1271·76	25·—	102·—
2	"	—	Дуга Река к. бр. 39	12 ¹ / ₁ 47 ¹ / ₃	954·30 200 } 200 }	115·—	Дуга Река: 326 ¹ / ₃ Ковиљача: 12 ¹ / ₁ 47 ¹ / ₃	Види	к. о. Дуга Река	—	115·—
3	"	—	Марковац к. бр. 33	11 ¹ / ₁ 36 ¹ / ₃	472·30 709 50	118·—	Марковац: 132 Ковиљача: 11 ¹ / ₁ 36 ¹ / ₃	Види	к. о. Марковац	—	118·—
4	"	34	Ковиљача	14 ¹ / ₁ 36 ¹ / ₃	736 80 709·50	145·—	Ковиљача: 14 ¹ / ₁ 36 ¹ / ₃	1446·30	1446·30	29·—	174·—
5	"	48	Ковиљача	из 36	1167·40	117·—	Ковиљача: из 36	1167 40	1167·40	23·—	140·—
6	"	36	"	72 ⁵ / ₁	5000—	500·—	Ковиљача: 72 ¹ / ₁	5000—	5000·—	175·—	675·—
7	"	45	"	72 ² / ₁	2000—	200·—	Ковиљача: 72 ² / ₁	5000—	2000·—	60·—	260·—
	1 Страна				12718·80	1272·—				312·—	1584·—

Т А Б Е Л А:

ИЗ РАСПОРЕДА ЗЕМЉАРИНЕ К. О. КОВИЉАЧА:

Адамовић Петров Марко поседује цело имање наведено у поседовном листу бр. 45; имање заведено у поседовном листу бр. 47 са чистим приходом од Дин. 300.— поделио је са Адамовић Стјепановим Иваном и уживају га у сразмери $\frac{1}{3}$ и $\frac{2}{3}$; из Поседовног листа бр. 36 купио је једну парцелу са чистим приходом од Дин. 236.50.

Браћа Адамовић Симини: Иван, Томо и Мијо поделили су имање у поседовном листу бр. 36 са чистим приходом од Дин. 2.123.50 начелно на три једнака дела; од свог дела Мијо је једну своју парцелу са чистим приходом од Дин. 236.50 продао Петрову Марку. Дакле Иван $36 \frac{1}{3}$ — 709.50, Томо $36 \frac{1}{3}$ — 709.50, док Мијо (709.50 — 236.50) из 36 — 472.— динара.

Од седам сувласника поседовног листа бр. 72 са чистим приходом од Дин. 7.000.— са поседовањем по земљишној књизи у једнаким дјеловима, 5 сувласника стварно живи у заједници са старешином Адамовић Даниловим Петром а 2 са старешином Адамовић Јовановим Радованом.

Остали случајеви заводе се аналогно као наведени.

Обрачун допунског пореза види се из примерка без посебног објашњења.

При оснивању распореда земљарине уноси се у исти ради олакшања контроле правилног уношења стварни чисти приход, који се онда накнадно црвено прецртава и изнад њега уноси смањење из списка у коме је обрачунато смањивање.

Разлика између овога начина и предлога колеге Марића велика је, и лако се уочи упоређењем, па ради штедње простора ја то не износим.

TUMAČENJE OBIMA CIVILNE PRAKSE

Kod izvođenja odredaba Zakona o ovlašćenim inženjerima pojavile su se obzirom na geodetsko-geometarsku struku shvatanja koja s jedne strane nisu u skladu ni sa samim zakonom, a s druge strane ne uvažuju one propise koji su pored zakona ostali i dalje na snazi. Ministarstvo finansija, Odeljenje katastra i državnih dobara dalo je u svom aktu br. 47154/V od 10-I o. g. iscrpno objašnjenje stanja, koje je nastalo stupanjem na snagu novog inženjerskog zakona. Po nadležnom odobrenju donosimo taj akt, koji će poslužiti za informaciju svim kolegama u civilnoj praksi.

„Glavnoj upravi Inženjerskih komora, Beograd. Kod odgovora na pitanja Glavne uprave Inženjerskih komora od 29 novembra 1937 broj 509 treba da se imaju u vidu sledeće činjenice i zakonske odredbe: